

Förstudie

Fågelinventering Ståstorpsån våren 2020

av Mattias Ullman
för
Ståstorpsåprojektet



Detta är en kort rapport om de fåglar som noterats vid inventering av två lokaler längs med Ståstorpsån, nära Västra Tommarp, nordväst om Trelleborg, våren 2020. Inventeringen är utförd på uppdrag av Ståstorpsåprojektet som en förundersökning inför en planerad restaurering av ån vid Tågarp 2020.

Vid den ena lokalen, här kallad "Ståstorpsåns visningssträcka", grävdes och anlades en våtmark under hösten 2019 - vårvintern 2020. Vid den andra lokalen, Tågarp, planeras en restaurering av ån med tvåstegsdiken, meandring, svämzoner, trädplantering samt biotopvård i med sten och grus i åfåran. Samtidigt restaureras en våtmark i östra delen av området.

Båda lokalerna inventerades vid tre tillfällen vardera; mitten av april, början av maj samt mitten av maj. Både häckande och rastande fåglar har noterats.

Kort biotopbeskrivning

De två lokalerna har i dagsläget helt olika karaktär och de kompletterar varandra delvis. "Ståstorpsåns visningsträcka" består av en nygrävd våtmark (klar i mars 2020) samt en ca 800 m lång sträcka längs ån med enstaka buskar och träd. Den öppna vattenspegeln är ca 40m lång i öst-västlig riktning och ca 20m i nord-sydlig riktning. Stränderna är mycket flacka och i nuläget (maj 2020) finns ingen vegetation intill vattnet. Ån är omgiven av åkrar både i söder, öster och väster.

Lokalen "Tågarp" består av en ca 950 m lång sträcka längs med ån. I västra delen (i anslutning till själva byn) finns en frodig skogsdunge och flera av de sjungande tättingarna hördes här. Längs större delen av sträckan rinner ån i ett smalt, grävt dike med branta kanter. Pilträ står längs med ån i östra delen och en liten vassrugge i en våtmark finns strax intill diket. En gräsbevuxen hästhage ligger precis norr om ån och åkermark söder om.

Inventeringsmetodik

Inventeringarna utfördes 20:e april, 4:e maj och 18:e maj. Vädret var bra alla tre inventeringsdagarna (dvs stark vind och regn har undvikits). Varje besök på vardera lokal har varat ca 1 timme. Antalet individer som noterats för respektive art är det högsta antalet för en enskild dag. Arter som noterats och som bedöms häckande längs med åkerkanterna nära ån har tagits med i rapporten. Vissa arter, som t.ex. måsar, har den nygrävda dammen som en viktig rastplats och dessa har också tagits med. Fåglar som endast flugit förbi och inte bedömts ha någon anknytning till ån eller dammen, har inte inkluderats.

Ståstorps visningsträcka (totalt 33 arter noterade)

Grågås 30	Ej häckande. Noterad vid 1 besök.
Knölsvan 2	Ej häckande. Noterad vid 2 besök.
Gräsand 5	Troligen ej häckande. Noterad vid 1 besök.
Vigg 11	Ej häckande. Noterad vid 1 besök
Gravand 8	Troligen häckande. Noterad vid 3 besök
Fasan 1	Troligen häckande. Noterad vid 2 besök.
Strandskata 3	Häckande. Noterad vid 3 besök. Troligen 2 par.
Tofsvipa 4	Häckande. Noterad vid 3 besök. Minst 2 par.
Större strandpipare 4	Troligen ej häckande. Noterad vid 1 besök.
Mindre strandpipare 2	Häckande. Noterad vid 3 besök. Möjligen 2 olika par.
Enkelbeckasin 2	Ej Häckande. Noterad vid 1 besök.

Drillsnäppa 1	Ej häckande. Noterad vid 1 besök.
Skogssnäppa 1	Ej Häckande. Noterad vid 1 besök.
Skrattmåås 45	Ej Häckande. Noterad vid 3 besök.
Fiskmåås 12	Ej Häckande. Noterad vid 3 besök.
Gråtrut 11	Ej Häckande. Noterad vid 3 besök.
Silltrut 3	Ej Häckande. Noterad vid 1 besök.
Ringduva 10	Troligen häckande. Noterad vid 3 besök.
Turkduva 1	Troligen ej häckande. Noterad vid 1 besök.
Tornfalk 1	Troligen ej häckande. Noterad vid 1 besök.
Kaja 7	Troligen häckande. Noterad vid 3 besök.
Blåmes 3	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Talgoxe 2	Häckande. Noterad vid 2 besök.
Sånglärka 2	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Ladusvala 4	Häckande. Noterad vid 2 besök.
Gransångare 1	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Trädgårdssångare 1	Ej Häckande. Noterad vid 1 besök.
Rödstjärt 2	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Buskskvätta 1	Ej Häckande. Noterad vid 1 besök.
Pilfink 5	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Gulärta 2	Häckande. Noterad vid 2 besök.
Sädesärta 8	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Bofink 1	Häckande. Noterad vid 2 besök.

Tågarp (totalt 35 arter noterade)

Gravand 2	Troligen häckande. Noterad vid 1 besök.
Gräsand 4	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Fasan 4	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Gråhäger 1	Ej häckande. Noterad vid 1 besök.
Skogssnäppa 1	Ej häckande. Noterad vid 1 besök.
Skogsduva 2	Häckande. Noterad vid 3 besök.

Ringduva 15	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Turkduva 1	Häckande. Noterad vid 2 besök.
Tornfalk 1	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Skata 2	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Kaja 4	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Råka 10	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Blåmes 4	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Talgoxe 2	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Sånglärka 3	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Ladusvala 2	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Lövsångare 1	Troligen häckande. Noterad vid 2 besök.
Gransångare 3	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Svarthätta 1	Häckande. Noterad vid 1 besök.
Ärtsångare 2	Troligen häckande. Noterad vid 2 besök.
Törnsångare 2	Troligen häckande. Noterad vid 1 besök.
Stare 10	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Koltrast 4	Häckande. Noterad vid 2 besök.
Taltrast 3	Troligen häckande. Noterad vid 1 besök.
Rödhake 1	Troligen häckande. Noterad vid 1 besök.
Näktergal 1	Troligen häckande. Noterad vid 1 besök.
Rödstjärt 2	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Pilfink 10	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Järnsparv 2	Häckande. Noterad vid 2 besök.
Gulärkla 2	Häckande. Noterad vid 2 besök.
Sädesärkla 2	Häckande. Noterad vid 2 besök.
Ängspioplärka 2	Troligen häckande. Noterad vid 1 besök.
Grönfink 2	Häckande. Noterad vid 2 besök.
Hämpling 2	Häckande. Noterad vid 3 besök.
Sävparv 1	Möjlig häckande i den lilla vassruggen. Noterad vid 1 besök.



Nyanlagda små dammar utan vegetation passar den mindre strandpiparen perfekt. Helst vill den bara ha grus eller lera på en flack strand som når fram till en liten våtmark eller damm. Äggen läggs helt öppet på marken, tex på torr jord utan växtlighet, ibland faktiskt även på små grusvägar som sällan används av fordon. Arten är ofta den allra snabbaste av fåglar att etablera sig vid nygrävda dammar. Gul ögonring, helmörk näbb och färglösa ben visar vilken art det handlar om. Mindre strandpipare, Ståstorpsåns visningssträcka i maj 2020.



Den sydliga gulärlan är inte direkt biotopkänslig. Den finns både vid frodiga vårmarker och i kanterna av torra åkrar. Närheten till vatten gör dock att den hittar mer insekter under de torra sommarmånaderna. Den spetsiga näbben visar att den helt livnär sig på insekter. Gulärla, en hane (av underart sydlig gulärla), Ståstorpsåns visningssträcka maj 2020.



Gravanden lägger faktiskt sina ägg i gamla kaninhål. Speciellt när ungarna är små är närheten till vatten en stor fördel, bland annat för att undkomma fiender. Arten har historiskt sett inte jagats så mycket som en del andra änder och detta gör också att de ibland spatserar runt helt ogenerat på gårdsplanen intill människornas hus. Hanen, till höger, har ett bredare bröstband och en större röd näbbknöl. Gravand, Tågarp, maj 2020.



Tofsvipan har minskat generellt i hela Sverige under de senaste 50 åren och den finns numer med på den svenska "rödlistan" (listan över fåglar som minskar snabbt eller som är akut hotade). Tofsvipa noterades vid Ståstorpsåns visningssträcka, men däremot inte vid Tågarp. Om en våtmark anläggs i östra delen av Tågarp, kommer arten garanterat att gynnas här!

Inventering, rapport och foton av Mattias Ullman, i april och maj 2020.

mattias.ullman@telia.com